

BRUSSEL-HOOFDSTAD

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

GEWONE ZITTING 2003-2004

14 NOVEMBER 2003

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de organieke wet
van 8 juli 1976 betreffende de openbare
centra voor maatschappelijk welzijn teneinde
de oprichting van adviesraden voor de
OCMW-gerechtigden aan te moedigen**

(ingediend door mevr. Dominique BRAECKMAN (F)
en de heer Bernard IDE (F))

Toelichting

Dit voorstel van ordonnantie strekt ertoe meer rekening te houden met de mening van de OCMW-gerechtigden, zowel bij het opstellen van het algemene beleid van het centrum als wat betreft de inspraak van de raad voor maatschappelijk welzijn wanneer er beslissingen worden genomen over specifieke kwesties.

De spanningen waarmee veel OCMW's kampen, maken duidelijk hoe geladen en moeilijk de relaties kunnen zijn omdat de betrokken partijen met hun eigen problemen blijven worstelen : de rechthebbenden kunnen hun problemen met veel ophef, en soms woedend, aankaarten; de maatschappelijk werkers worden soms agressief behandeld omdat ze door omstandigheden niet altijd de tijd hebben om hun maatschappelijk werk goed te doen. De verantwoordelijken van de OCMW's worden op hun beurt geconfronteerd met begrotingsproblemen, laten weten dat zij niet op alle aanvragen kunnen ingaan en dat zij de hulpverlening moeilijk kunnen verbeteren.

BRUXELLES-CAPITALE

**ASSEMBLEE REUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

SESSION ORDINAIRE 2003-2004

14 NOVEMBRE 2003

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique
des centres publics d'aide sociale afin
d'encourager la création de conseils
consultatifs des usagers
des centres**

(déposée par Mme Dominique BRAECKMAN (F) et
M. Bernard IDE (F))

Développements

L'objectif de la présente proposition d'ordonnance est de permettre une meilleure prise en compte du point de vue des usagers du C.P.A.S., dans l'établissement de la politique générale du centre comme dans la participation du conseil de l'aide sociale aux prises de décisions relatives à des situations particulières.

Les tensions rencontrées dans de nombreux C.P.A.S. ont démontré combien les relations pouvaient être tendues et difficiles, les uns et les autres restant isolés dans leurs problèmes : les ayants droit peuvent exprimer leurs difficultés avec éclat, avec rage parfois, les assistants sociaux subissent parfois des agressions notamment parce que les circonstances font qu'ils n'ont pas toujours le temps de faire un vrai travail social. Les responsables des C.P.A.S., de leur côté, sont confrontés aux problèmes de budget, disent leur impuissance à répondre à toute la demande, et leurs difficultés à améliorer l'aide.

De rechthebbenden slaan soms een erg harde toon aan, maar men moet beseffen dat sommigen de indruk hebben dat zij slecht behandeld worden. De eerste reactie van het personeel is soms grof, in die zin dat zij weigeren de dialoog aan te gaan. In dergelijke arbeidsomstandigheden en met een te hoge werklast, is dat echter zeer begrijpelijk.

Gelukkig zijn de actoren vaak wel bereid om te onderhandelen.

Sommige gemeenten hebben derhalve getracht om, enerzijds, de OCMW-gerechtigden en de maatschappelijk werkers van de OCMW's een gezamenlijk standpunt naar voren te laten brengen en, anderzijds, een dialoog op te starten tussen die groepen onderling en met de beleidsverantwoordelijken van de OCMW's.

Om ervoor te zorgen dat die dialoog zo goed mogelijk verloopt, moeten de OCMW-gerechtigden collectief vertegenwoordigd worden en moeten er mogelijkheden gecreëerd worden elkaar te ontmoeten en in dialoog te treden.

Er zijn verschillende mogelijkheden. Zo heeft het OCMW van Anderlecht een comité opgericht met vertegenwoordigers van de rechthebbenden, vertegenwoordigers van de maatschappelijk werkers, vertegenwoordigers van de sociale coördinatie en raadsleden van het OCMW.

De adviesraden voor de OCMW-gerechtigden zullen met name adviezen kunnen uitbrengen over algemene aangelegenheden in verband met de toekenning van steun aan rechthebbenden, de opvang, de voorlichtingsmiddelen die hen ter beschikking worden gesteld ...

De oprichting van een adviesraad heeft tot doel de communicatie tussen alle actoren te verbeteren, de « behandeling » van degenen die om hulp vragen bij te sturen, geweld terug te dringen en de maatschappelijk werkers meer voldoening te geven.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie verleent de verschillende OCMW's subsidies, hetzij via het bijzonder fonds voor maatschappelijk welzijn of door specifieke acties te ondersteunen zoals de sociale coördinatie of de schuldbemiddelingsdiensten.

De GGC heeft overigens een subsidie ingeschreven ter ondersteuning van de organisaties waar de armen het woord nemen.

Dit voorstel van ordonnantie sluit dus aan op de prioriteiten van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en strekt ertoe meer steun te bieden door een begrotingsartikel te creëren dat de commissie de mogelijkheid biedt om de OCMW's die een adviesraad oprichten waarin de rechthebbenden worden vertegenwoordigd, financieel te steunen.

Le ton des ayants droit est parfois très dur mais il est à recadrer dans une impression de « maltraitance » vécue par certains. La première réaction du personnel est parfois brutale dans le sens où ils peuvent rejeter le dialogue. Mais avec des conditions de travail telles et une surcharge de travail si importante, comment ne pas les comprendre ?

Heureusement, la volonté de négociation entre les acteurs existe souvent.

Certaines communes ont dès lors tenté, d'une part, de susciter l'expression collective des usagers des C.P.A.S. et des travailleurs sociaux travaillant dans les C.P.A.S., et, d'autre part, d'initier un dialogue de ces groupes entre eux et avec les responsables politiques des C.P.A.S.

Pour créer les conditions de ce dialogue, il est indispensable de favoriser l'émergence d'une représentation collective des usagers des C.P.A.S., en organisant un espace de rencontre et de dialogue.

Diverses formules existent. Le C.P.A.S. d'Anderlecht, par exemple, a mis sur pied un comité comprenant des représentants des ayants droit, des représentants des assistants sociaux, des représentants de la coordination sociale et des conseillers C.P.A.S.

Les conseils consultatifs des usagers pourront notamment formuler des avis sur des questions générales autour de l'octroi d'aides aux usagers, les conditions d'accueil, les moyens d'information mis à la disposition des usagers ...

Leur création vise l'amélioration de la communication entre tous les acteurs, davantage de qualité dans la « prise en charge » des personnes demandant de l'aide, une diminution de la violence et plus de satisfaction des assistants sociaux.

La Commission communautaire commune apporte des subventions aux différents C.P.A.S, que ce soit par le Fonds spécial de l'aide social ou par le soutien à des actions spécifiques telles que la coordination sociale ou les services de médiations de dettes.

Par ailleurs, elle prévoit un subside pour le soutien aux organisations où les pauvres prennent la parole.

La présente proposition s'inscrit donc dans les priorités de la Commission communautaire commune et vise à élargir le champ de soutien en créant un article budgétaire permettant à la commission de soutenir financièrement les C.P.A.S. qui mettent en place un conseil consultatif dans lequel les usagers seraient représentés.

Dominique BRAECKMAN (F)
Bernard IDE (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn teneinde de oprichting van adviesraden voor de OCMW-gerechtigden aan te moedigen

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 135 van de Grondwet.

Artikel 2

Aan hoofdstuk II – De raad voor maatschappelijk welzijn – van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt een nieuwe afdeling 3 toegevoegd waarin een nieuw artikel 40bis vervat is :

« Afdeling 3 – De adviesraad voor de OCMW-gerechtigden

Art. 40bis. De raad voor maatschappelijk welzijn kan een adviesraad voor de OCMW-gerechtigden in het leven roepen en zijn adviezen in overweging nemen.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie draagt de werkingskosten van die adviesraden voor de OCMW-gerechtigden. ».

Artikel 3

Deze ordonnantie treedt in werking op de dag dat zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale afin d'encourager la création de conseils consultatifs des usagers des centres

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 135 de la Constitution.

Article 2

Au chapitre II – Du conseil de l'aide sociale – de loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, il est inséré une nouvelle section 3 contenant un article 40bis nouveau :

« Section 3 – Le conseil consultatif des usagers du C.P.A.S.

Art. 40bis. Le conseil de l'aide sociale peut créer un conseil consultatif des usagers du C.P.A.S. afin de prendre ses avis en considération.

La Commission communautaire commune prend en charge financièrement le coût du fonctionnement des conseils consultatifs des usagers. ».

Article 3

La présente ordonnance entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Dominique BRAECKMAN (F)
Bernard IDE (F)

